

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТАК 14. АПРИЛА 1895.

ГОД. XX.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 41.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Извави за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

НА ДРУЖИЧАЈЛО ПОКОЈНОМ МИЈОРАДУ П. ШАЛЧАНИНУ.

Ој зелена траво не буди му горка,
Ој земљице црна, не буди му тешка!

Народна песма.

Дах нам божји мајку природу пробуди
Зеленилом, првћем окитила груди,
Чим сунашће јарко умилно пригрева,
Свака твар оживи, весело успева...
И првак и мравак радују се бићу,
И шарени лептирији свом ма кратком жићу...
А од разнолика птичијега збора
Песама зајећа дубрава и гора,
Којим' јутром раним и с вечера тија
Творца свог у разних славе мелодија,
Па и човек исти кан'да с' препораћа, —
Та ком чар пролетни тај да не угаћа?!
А Хришћан на посело кличе од весеља,
Славећи Ускрс Христа Бога Спаситеља,
Који смрћу својом нашу смрт предоби,
Све нас препороди, вражјој оте злоби.
С тог свуд: *Христос вакрс!* чујеш Христа славља,
Ваистину вакрс! — свак ти отпоздравља,
К том милоште даре примаш узајмице:
Та шарена јаја и разне посластице!

Али к'о што ј' ломно јаје то шарено,
Такво нам весеље бива помућено,
Затруни горчина ускршње слаткише,
Па многи заплаче, јеца и уздише...

Ао, *дружичало, данче тужни, свети!*
Сретан кој' се мoga' јаду твом отети!
Који нема свога никог рођенога,
Па нити по срцу драга и милога,
Да труне у гробљу, тој божијој њиви
Док га Христос опет с нова не оживи
Те побусат' гроба доћи му не мора,
Не окусит' овог јадничкога зора.

Ту на гробу оном сироче полегло,
Крст му загрлило, српу га притегло,
Јеца: Јао мајко, моје моловање!
Једино ми благо, — мудро световање!
Сунце, што ми рано за горицу зађе,

Без да ћерка твоја помајку си нађе,
У себичном овом и леденом свету.
Јао си га сваком без мајке детету! —
Отуд, два је гроба жена побусала:

Час по час зајеџав, гласно закукала:
„О Јоване друже, поло мога срда!
У најлепше доба смрт те у гроб скрца!
И Милане сине, узданице моја!
Иза тебе мајка, шта дочека твоја!
Да се саморана од прага до прага
Туца од немила, па све до недрага!“

Тамо покрај гроба отац с деце троје,
Не видиш му суза, стег'о срце своје,
Ал' с деција плача, лелека, јаука,
Срце ти се грчи к'о у смртних мука, —
Мотрећ' их по гробу сузам' орошениу,
Рукама грђену, пољупцим' љубљену,
А не чујеш друга никаква помена
До: „Предрага мајко! Мајко премилена!
Да с' удалит' мораши од тог дечјег врискса,
А да сузе скријеш, што их ти истиска
Помен твоје мајке предраге, премиле
И твог оца, што'но у гробових гњиле . . .

Там' крај гроба једног гле времешна музка,
По лицу му судећ', живот му дотужа,
К'о да је од оних, које судба гони
Узастопце теком свег живота веком, —
Ал' он за то ипак духом још не клон'о,
Ма да му је рано срце отровано;
Умагли нестали жарки идејали,
К томе бол још вели: лажни пријатељи,
С тог крај пријатеља мртвих — књига — званих,
И посестре Виле песама певаних,
Јоште гроб му овај утеша једини,
Сва живота радост и сласт и милина . . .
Боже мили, кога л' тај гроб стар већ крије?
То је? Шта је, да је, — то те брига није —
Мисли: једном само у животу с' љуби —
Срда слатка спомен ни смрт не погуби . . .
Просуђуј то с оног тужног, сузного лица,
И на гроб стављеног струга љубичица . . .

Хајде још до гроба тог неизбушана,
Нова, истом преко шест недеља дана,
Тек по њему мала трава проклијала —
А крај њега стоје исплакана лица,
Мили знанци: Милка, Сава, и Данција.
Докле поп га Борђе вином у краст поли,
Па дркњућим гласом Богу се помоли:
„У покој душе раба божја Милорада!“

(Сврште се.)

ХИСТИКИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Нервозне жене.“) комедија у три чина. написали Ернест Блум и Раул Тоше, с француског превела Станка Ђ. Глишићева; приказана дне 11. априла о. г.

Колико ли све зла може починити несретна нервозност, то нам у живој слици приказаше два француска писца у овом заиста управо француски вешто заплетеном и расплетеном комаду, где један заплет изазива други, те од сличних заплета не можеш до краја да одахнеш, макар да се већ унапред зна, да баш нико није кривац и да ће се све добро свршити. Све жене у том комаду су нервозне, са једне прелази нервозност на другу, те управо жалимо од срца мужеве ради патња од нервозних жена, и кроз смех жалимо и жене, што неприродним начином одгоја и живота насталом нервоздашћу стварају у својој кући атмосферу играња муње са громом на натуштеној небу брачнога живота, стварајући и себи и својима тобоже хладнокрвијим мужевима пакао тамо, где би могли рај уживати. Шта ли све зла није починило оно у трећем нервоздашћу написано писамце графиће Антонине (гђа Бакаловића), жене стрпељивог добричине грофа Ронжибоя (г. Спасић), управљено у часу непромишљене нервозне каприце онако на срећу на једнога шећерцију Оскара Шаплоа (г. Тодосић), који услед тога постане за дуже времена жртва неспоразумка и љутости његовог родитеља графиће Антонине (г. Добриновић и гђа Васиљевић) и мужа графичина и што је је најгоре своје заручнице, полу-удове Сидоније (гђица Ј. Весићева), што све плаче од страха, да јој је муж још жив, тамо негде на Антилима. Сви траже у својој љубомори разјашњење од једнога Шаплоа, тобожњега љубавника графиће Антонине, а баш он најмање зна, шта је у ствари и зашто њега сматрају кривцем целе те заплетене комедије. Најпосле све се лепо разјасни. Сва љубомора, страх и љутост била је узалудна. Собабрица Фелисија (гђица Ђуришићева), познавајући нервозну непромишљеност своје госпође, није предала на пошту њено писмо, па тако се на крају крајева све лепо сврши, без зазора и срамоте, а и Сидонија обрадује једног шећерцију, да јој муж тражи развод, јер се на Антилима оженио и постао оцем једанаесторо деце, па тако сада нема њеном браку са Шапловом зашреке.

Није ни чудо, да је двојици писаца пошло за руком измислiti толико заплета да нам је чисто одлануло кад кроз тај лавиринат занимљивих заплета дођосмо до светла лепо и посве природног расплета тога правом француском духовитошћу испреплетенога хумористичкога а местимице и финим сарказмом и иронијом изша-

ранога плетива, чиме та комедија врши осим своје естетске још и ону вишу етску задаћу: „Rideudo castigare mores,“ исемевајући, исправљајући зле навике.

Комад је без сумње један од лепших и бољих међу новитетима нашега репертоара. Имаде, да како, и у том комаду недостатака. Онај господин, што промукло говори (г. Душановић), по све је сувишао у драмском склону и очевидно се с њиме рачунало на неки спољашњи, локални, нама неразумљиви ефекат, али иначе би се мало могло штогод крупније тому комаду приговорити.

Што се тиче игре наших глумаца, морамо приметити, да од онога разговора међу мужем и женом (г. Спасић и гђа Бакаловића) нијмо нарочито од онога што гђа Бакаловића говори, упрво ни речи разумели, тако је то било брзо и без обзира на слух публике говорено. Иначе морамо похвалити г. Добриновића, као праведног и разборитог таста и гђу Васиљевићку, као нервозну пуницу, и г. Спасића као разборитога, стрпељивога и добродушнога зета, пак пријатну појаву гђе Бакаловићке, само да нам и гласом хоће да учини разумљивом улогу нервозне жене, како јој је гестикација и кретња па и мимика била веристички нервозна. Похвалити нам је збуњеност и малодушност заљубљенога шећерције, г. Тодосића, и управо прецизно и јасно изведену улогу гђе Ј. Весићeve која је Сидонију на оцје задовољство интерпретирала. Добро су своје мале улоге одиграле и гђица Ђуришићева, као нервозна графичина собарица, па и раднице у дућану Шаплоовом: гђа Душановићка, гђица Туцаковићева и гђица Д. Весићева. Пошто им је за руком показати, како су све рачунале на руку и срце свога газде Шаплоа.

Позориште је слабо било посећено. Не било лепо, да се на крају поквари онај лепи почетак. Доста ће бити дефицита изван центрума. Срце треба да је увек здраво, па онда ће се моћи обезбедити до божје воље живот нашем позоришту.

J. Хр.

Ред позоришних представа.

У недељу 16. (28.) априла „Расникућа“. Чаробна позоришна игра у 5 чинова, с певањем, од Рајмунда, превео И. Стојановић, музика од Крајцера. (Претпоследња претстава.)

У уторак 18. (30.) априла први пут: „За круну“. Драма у 5 чинова, написао Франсоа Копе, с француског превео Ђокић. (Последња претстава.)

Издаје управа срп. нар. позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРНИШТВО

41. Представа.

У ДУНЂЕРСКОВОМ ПОЗОРИШТУ.

Ван претплате.

У Новоме Саду, у петак 14. (26.) априла 1895:

КИР ЈАЊА.

Шаљива игра у 3 чпна, написао Јован Стерија Поповић.

ОСОБЕ:

Кир Јања, тврдица — — —	Добриновић.	Мишић, натарош — — —	Марковић.
Јуца, жена му — — —	Д. Васиљевићка.	Кир-Дима, трговац — — —	Васиљевић.
Катаџа, ћи му од прве жене З. Ђуришићева.		Петар, слуга код Кир-Јање —	Душановић.

Збива се у Кир-Јањиној кући.

Војнички свирачки збор 70-те варадинске пешачке пуковније свираће ове комаде:
 1. „Смеса“ из опере: „Продана невеста“, од Сметане. — 2. „Пролетњи снови,“ идила,
 од Глајснера. — 3. „Смеса од словенских песама“, од Перла.

Улазне цене: Ложа у партеру: 6 фор. — Ложа у I. спрату: 5 фор. 50 нов. — Седиште у паркету у I. и II. реду: 1 фор. 20 нов. — Седиште у паркету: у III. IV. V. VI. реду: 1 фор. — Седиште од VII—XII. реда 80 нов. — Седиште на балкону у I. реду: 1 фор. 20 нов. — Седиште на балкону у II. реду: 80 нов. — Седиште на балкону у III. IV. реду: 50, за ђаке 30 нов. — Седиште на галерији у I. реду: 40 нов. У II. реду 30 нов. — Стajaње 40 нов. — Стajaње на I. галерији: 30 нов. — на II. 20 нов.

Ко од наших поштованих претплатника жељи своју ложу или своја места и за ову представу задржати, нека изволи ту намеру своју изјавити у књижари браће М. Поповића најдуже до 11 сахата пре подне. Претплатници добијају ложу своју или места своја по претплатној цени.

Улазнице могу се добити у књижари Браће М. Поповића од 9—12 сахата пре подне и од 3—5 сахата после подне и после на каси.

Почетак тачно у $7\frac{1}{2}$ свршетак у 10 сахата.